

Sygn. akt II AKa 354/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Robert Wróblewski
Sędziowie:	SSA Cezariusz Baćkowski SSA Edward Stelmasik (spr.)
Protokolant:	Iwona Łaptus

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Teresy Łozińskiej- Fatygi

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2012 r.

sprawy **J. N. (1)**

o odszkodowanie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 29 sierpnia 2012 r. sygn. akt III Ko 90/12

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. G. 120 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawcy w postępowaniu odwoławczym oraz 27,60 zł z tytułu VAT oraz 182,60 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów przejazdu;

III. stwierdza, że koszty postępowania apelacyjnego ponosi Skarb Państwa.

U z s a d n i e n i e

W dniu 14.03.2012 r. J. N. (1) złożył w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu wniosek o odszkodowanie i zadośćuczynienie w łącznej wysokości 60 tysięcy złotych w związku z zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem, stosowanym wobec niego w okresach:

- od 15.08.2001 r. do 03.09.2001 r.

- od 12.01.2002 r. do 24.01.2002 r. (k. 3).

Sąd Okręgowy ustalił, iż nie jest właściwym do orzekania w przedmiocie złożonego żądania w zakresie tymczasowego aresztowania, trwającego od 12.01.2002 r. do 24.01.2002 r. gdyż odnosiło się ono do sprawy należącej do właściwości

Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze (zwolnienie nastąpiło z A.Ś. w L.) i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze (k. 2).

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze oddalił wniosek J. N. (1) (sygn. akt III Ko 90/12).

Apelację od tego wyroku wniosła pełnomocnik wnioskodawcy, która zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła cyt. „obrazę prawa materialnego, mianowicie art. 5 kc przez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy podniesiony przez prokuratora zarzut przedawnienia był sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, w szczególności z zasadą proporcjonalności tj. używania odpowiednich środków w sposób współmierny, potrzebnych do osiągnięcia celu – wobec czego nie zasługiwał na uwzględnienie”.

Powołując się tak sformułowany zarzut wniosła apelująca pełnomocnik o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie żądania J. N., a więc zasądzenie dochodzonego odszkodowania i zadośćuczynienia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja jest niezasadna.

I. Tak oceniając wniesiony środek odwoławczy, zauważyć na wstępie należy, iż apelująca pełnomocnik najistotniejsze argumenty zawarła w uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego. Mianowicie, wywodzi ona, iż zarzut przedawnienia powinien być uznany za sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, albowiem tymczasowe aresztowanie J. N. w sprawie II K 314/01 a późniejsza sygnatura II K 50/02 Sądu Rejonowego w Brzesku była merytorycznie bezpodstawna z 3 powodów, a mianowicie:

- 1) po pierwsze – dlatego, że zastosowano ten środek mimo, iż sprawstwo wnioskodawcy w zakresie zarzuczonego mu czynu nie zostało uprawdopodobnione w stopniu wymaganym przez art. 249 § 1 kpk,
- 2) po drugie – wywodzi skarżąca, że nie została spełniona jakakolwiek przesłanka z art. 258 kpk do stosowania tego izolacyjnego środka, a zwłaszcza J. N. nie wykazał, aby uchylał się przed wymiarem sprawiedliwości;
- 3) po trzecie – jej zdaniem występowały przeciwwskazania do stosowania tego izolacyjnego środka, o jakich stanowi art. 259 kpk.

Argumenty te uznano za bezpodstawne z następujących powodów:

Ad 1) Przede wszystkim nie można zgodzić się z sugestiami apelującej, jakoby sprawstwo J. N. (1) w zakresie zarzuczonego mu oszustwa, dokonanego 26.03.2001 r. w B. na szkodę M. S. nie zostało uprawdopodobnione w stopniu określonym w art. 249 § 1 kpk. Zważyć przecież należy, że winę tego wnioskodawcy w sposób kategoriyczny potwierdziły pokrzywdzona M. S. i świadek B. D. (k. 21 i k. 26). Rozpoznały one na zdjęciach J. N. (1) jako osobę która, „sprzedała” bezwartościową makulaturę jako „plastry silikonowe”. Jest znamienne, że obie one także w trakcie rozprawy nie miały żadnej wątpliwości, iż to właśnie J. N. był sprawcą tego oszustwa (k. 162 – 163 akt II K 50/02 S.R. w Brzesku – wcześniejsza sygnatura II K 314/01).

Ad. 2) Bezpodstawny jest także zarzut, jakoby tymczasowe aresztowanie J. N. nastąpiło, mimo braku podstaw z art. 258 k.k.. Zważyć przecież należy, że podejmując decyzję o zastosowaniu tego środka, miał Sąd Rejonowy w Brzesku wszelkie podstawy do uznania, iż wymieniony oskarżony uchyla się przed wymiarem sprawiedliwości. Decyzję o tymczasowym aresztowaniu podjęto, bowiem po:

- a) przeprowadzeniu 3 rozpraw, na które nie stawiał się ten oskarżony (rozprawy w dniach 28.09.2001 r., 9.10.2001 r. i 30.10.2001 r. – k. 97, 98 i 101),

b) ustaleniu, że o rozprawie w dniu 28.09.2001 r. oskarżony ten był prawidłowo zawiadomiony, natomiast nadesłane usprawiedliwienie, co Sąd Rejonowy trafnie dostrzegł, nie odpowiadało wymogom określonym w art. 117 § 2 „a” k.p.k (k. 97),

c) przeprowadzeniu czynności sprawdzających w miejscu zamieszkania wnioskodawcy i uzyskanej 10.12.2001 r. z Komisariatu Policji informacji, że nie przebywa on od około miesiąca w miejscu zamieszkania i nie jest znane miejsce jego pobytu (k. 105).

W tej sytuacji, skoro trwające 4 miesiące próby przeprowadzenia rozprawy, okazały się bezskuteczne, miał Sąd Rejonowy w Brzesku wszelkie podstawy do uznania, że J. N. uchyla się przed wymiarem sprawiedliwości. Trafna, więc była decyzja, podjęta 11.12.2001 r. o zastosowaniu wobec niego izolacyjnego środka zapobiegawczego (k. 107).

Ad. 3) Chybiony jest także zarzut, jakoby Sąd Rejonowy, stosując tymczasowe aresztowanie wobec J. N., zignorował zakaz zawarty w art. 259 kpk. To prawda, że wnioskodawca sugerował, iż w okresie gdy toczyło się postępowanie w sprawie II K 50/02 wcześniejsza sygnatura II K 314/01), był chory. Zważyć jednak należy, że z nadesłanych zaświadczeń lekarskich wynika, iż można usprawiedliwić jedynie jego niestawiennictwo na pierwszą rozprawę tj. odbytą 28.09.2001 r. (patrz: zaświadczenie z k. 116). Inne zaświadczenia odnoszą się bowiem do badań przeprowadzonych w okresach znacznie wcześniejszych (k. 116, 117, 118, 119 i 123).

II. Nie sposób także uznać, aby wystąpiły inne przesłanki obligujące do uznania, iż uwzględnienie przez sąd podniesionego przez prokuratora zarzutu przedawnienia było sprzeczne z zasadami określonymi w art. 5 kc.

1) Po pierwsze – zauważyć należy, że przekroczenie terminu do dochodzenia odszkodowania, określonego w art. 555 kpk było wyjątkowo znaczne. Wg. tego przepisu przedmiotowe roszczenie winno być zgłoszone w ciągu roku od daty uchylecia aresztu tymczasowego. Środek ten został uchylony postanowieniem z dnia 21.01.2002 r. a faktycznie zwolnienie J. N. nastąpiło 24.01.2002 r. a wyrok uniewinniający uprawomocnił się 21.06.2002 r. (k. 134 akt II K 50/02 oraz k. 4 akt III Ko 90/12 – świadectwo zwolnienia). W tej sytuacji roszczenie o odszkodowanie winno być zgłoszone najpóźniej do 21.06.2003 r. Zwłoka w dochodzeniu odszkodowania wynosi blisko 9 lat (zgłoszenie roszczenia z dnia 14.03.2012 r. k. 3)

2) Po drugie – przy ocenie zasadności zgłoszonego roszczenia nie można pomijać faktu, iż tymczasowe aresztowanie J. N. miało stosunkowo krótkotrwały charakter (trwało 12 dni tj. od 12 do 24.01.2002 r.) i środek ten został przez Sąd Rejonowy niezwłocznie uchylony, gdy oskarżony zadeklarował, iż będzie zgłaszał się na rozprawy (patrz: pismo oskarżonego, które dotarło do Sądu Rejonowego w Brzesku 18.01.2002 r. – k. 131 – 132).

3) Po trzecie, przy ocenie przedmiotowego spóźnienia ze złożeniem żądania, nie jest obojętnym i stan świadomości prawnej wnioskodawcy. Z akt sprawy wynika, iż przeciwko niemu toczyło się w 2001 r. i 2002 r. kilka spraw karnych. Z pism jego wynika przy tym, iż miał on świadomość, że za niesłuszne tymczasowe aresztowanie można domagać się odszkodowania. Z pisma skierowanego do Sądu Rejonowego w Brzesku w dniu 9.01.2002 r. wynika bowiem, że cyt.” przeciwko prokuraturze, która mnie zatrzymała będąc żądał odszkodowania” (cytat z pisma z 9.01.2002 r. k. 115).

W takiej sytuacji brak podstaw do uwzględnienia argumentów zawartych w przedmiotowej apelacji i dlatego zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Orzeczenie o kosztach procesu za postępowanie apelacyjne oparto na art. 554 § 2 kpk. Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu J. N. (1) stanowi § 19 p. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w zw. z 14 p. 5 tego Rozporządzenia. Wyjaśnić równocześnie należy, iż zasądzona kwota zwrotu poniesionych kosztów podróży wynika z oświadczenia pełnomocnika, iż podróż tę odbył własnym samochodem, licząc 0,83 grosza za 1 km. Stąd też 110 km (odległość z J. do W.) x 0,83 zł. = 91, 30 zł. x 2 = 182, 60 zł.